

June : 2026

SOCIOLOGY

Paper: SOC-M-201

SOCIOLOGY OF INDIA

Time: 2½ Hours

Total Mark: 60

(The figures in the right margin indicate full marks of the questions)

I. Choose the correct answer from the following: 1×8=8

তলৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱাঁ :

a) Who among the following sociologists has considered 'purity' and 'Pollution' as the primary characteristic of the caste system?

তলৰ কোনজন সমাজতত্ত্ববিদে 'purity' আৰু 'Pollution' ক জাতি ব্যৱস্থাৰ এটা প্ৰাথমিক বৈশিষ্ট্য হিচাপে অভিহিত কৰিছে?

i) Louis Dumont

লুইচ ডুমণ্ট

ii) M.N. Srinivas

এম. এন. শ্ৰীনিবাস

iii) G.S. Ghurye

জি. এচ. ঘূৰী

b) Who wrote the book 'Caste and Race in India'?

'Caste and Race in India' নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?

i) G.S. Ghurye

জি. এচ. ঘূৰী

ii) Louis Dumont

লুইচ ডুমণ্ট

iii) Amartya Sen

অমৰ্ত্য সেন

c) Where was the term 'Scheduled Caste' first used?

'অনুসূচিত জাতি' অৱপাৰণাটো প্ৰথম ক'ত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল?

i) In the constitution of India

ভাৰতৰ সংবিধানত

- ii) In the Government of India Act, 1935
গবৰ্ণমেণ্ট অৱ ইণ্ডিয়া এক্ট, ১৯৩৫
- iii) In manu-sanhita
মনুসংহিতাত
- d) Who gave the concept of class and Class struggle?
শ্ৰেণী আৰু শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ ধাৰণাটো কোনে আগবঢ়াইছে?
- i) Karl Marx
কাৰ্ল মাৰ্ক্স
- ii) Max Weber
মেক্স বেবাৰ
- iii) Herbert Spencer
হাৰ্বাৰ্ট স্পেন্সাৰ
- e) The tribal economy is mainly based on -
জনজাতীয় অৰ্থনীতি মূলতঃ তলৰ কোনটোৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল —
- i) Industrial Production (ঔদ্যোগিক উৎপাদন)
- ii) Agricultural and Forest resources (কৃষি আৰু বনজ সম্পদ)
- iii) International Trade (আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বাণিজ্য)
- f) The term 'ethnic' is derived from the Latin word-
'Ethnic' শব্দটো কোনটো লেটিন শব্দৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে?
- i) Ethnicus
iii) Ethnikus
- ii) Ethnikas
- g) When was Nagaland formed as a separate State?
কেতিয়া নাগালেণ্ড এখন পৃথক ৰাজ্য হিচাপে গঠন হৈছিল?
- i) 1956
iii) 1963
- ii) 1960
- h) Which constitutional amendment added the word 'Secular' to the preamble of Indian Constitution?
কোনটো সাংবিধানিক সংশোধন ভাৰতীয় সংবিধানৰ প্ৰস্তাৱনাত 'ধৰ্মনিৰপেক্ষ' শব্দটো যোগ কৰিলে?
- i) 44 Amendment
88 সংশোধনী
- ii) 42 Amendment
৪২ সংশোধনী
- iii) 52 Amendment
৫২ সংশোধনী

2. Write short notes on (any four): 4×4=16
চমু টোকা লিখাঁ (যিকোনো চাৰিটা) :
- a) Political Pluralism (ৰাজনৈতিক বহুত্ববাদ)
b) Characteristics of Tribes (জনজাতিৰ বৈশিষ্ট্য)
c) Characteristics of social class (সামাজিক শ্ৰেণীৰ বৈশিষ্ট্য)
d) Secularism (ধৰ্মনিৰপেক্ষবাদ)
e) Characteristics of Regionalism (আঞ্চলিকতাবাদৰ বৈশিষ্ট্য)
f) Dalit Movement (দলিত আন্দোলন)
3. Answer the following questions (any three): 3×12=36
তলৰ যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
- a) "India is a plural society". Discuss it critically.
"ভাৰতবৰ্ষ এখন বহুত্ববাদী সমাজ" — কথাষাৰ সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা কৰাঁ।
- b) What is social class? Critically discuss Daniel Thorner's classification of agrarian society. 2+10=12
সামাজিক শ্ৰেণী বুলিলে কি বুজাঁ? Daniel Thorner ৰ কৃষিভিত্তিক সমাজৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ সম্পৰ্কে সমীক্ষাত্মক আলোচনা কৰাঁ।
- c) Discuss about the woman's movement in India with special reference to the Chipko movement. 12
'চিপকো আন্দোলন'ক বিশেষ প্ৰসংগ হিচাপে লৈ ভাৰতৰ মহিলা আন্দোলনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।
- d) Define communalism. Discuss the main factors for the growth of communalism in India. 4+8=12
সাম্প্ৰদায়িকতাবাদৰ সংজ্ঞা দিয়াঁ। ভাৰতৰ সাম্প্ৰদায়িকতাবাদ বৃদ্ধিৰ বাবে দায়ী মূল কাৰকসমূহ আলোচনা কৰাঁ।
- e) What is secularism? Write a note on Indian Constitution and secularism. 4+8=12
ধৰ্মনিৰপেক্ষতাবাদ বুলিলে কি বুজাঁ? ভাৰতীয় সংবিধান আৰু ধৰ্মনিৰপেক্ষতাবাদৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখাঁ।